

СХОДИНИ ДЛЯ ПТАШАТ

Сходини №1 “Давайте поговоримо”/ “Хто я”

Про що це заняття?

Ці сходи створено, щоб пташата та їхні родини відчули підтримку й близькість свого гніздечка/друзів, аби повернулися в час, коли їм добре разом (елемент стабільності, повернення до звичайного розкладу), ідентифікували себе як українців та виробили гордість за те, яка ми сильна нація.

Завдяки сходинам пташата:

1. Перебуватимуть у комфортному середовищі для обговорення своїх переживань, емоцій та отримають підтримку від однолітків у часі війни;
2. Нагадають друзів-пташат і гніздечкові правила;
3. Через ігри зможуть позбутися від стресу й розслабитися;
4. Відчують себе потрібними й важливими, такими, хто впливають на ситуацію;
5. Знайдуть відповідь на запитання: "Хто я?" – Українка/Українець, спроможна людина;
6. Зможуть ідентифікувати «Пташатко=Україна».

Формати проведення сходин:

Матеріали сходин можна використати для двох різних форматів відповідно до можливостей вашого гніздечка (наявності доступу до інтернету):

- провести сходи наживо в приміщенні чи надворі (подбати про безпеку);
- провести сходи в мережі за допомогою сервісів : Zoom, Skype, Google Hangouts тощо.

Рекомендований вік учасників:

- сходи розраховано на пташат двох вікових категорій: 2–3,5 р. та 3,5–6 р.;
- за потреби впорядники можуть адаптувати матеріал до вікової і кількісної категорії.

Матеріали для заняття: вказані безпосередньо в тексті сходин.

Тривалість: 75 хвилин.

Інтерактивна складова сходин:

- Перебіг занять із дошкільнятами побудований саме на інтерактивності. Це означає, що кожен етап сходин проводиться із активним залученням пташаток через запитання, участь в іграх, виставах, розповідях. Бажано використовувати фігурки героїв-оповідачів чи театралізувати вступні історії, використовувати костюми, декорації, різних безпечні ефекти;
- Необхідною складовою успішних сходин із пташатами є активна участь їхніх батьків у організації та перебігу заняття. Це означає, що роль батьків у сходинах є визначною. Варто врахувати такі етапи залученості батьків до перебігу сходин:
 - Відповідальність підготовки за складову заняття (проведення вивчення пісні, майстрування, організація інтерактивної розповіді чи гри);
 - Активна участь у занятті стане прикладом для наслідування, залученості пташатка до сходин;

– Для старших пташат є можливим більш самостійна участь дитини у сходинах, якщо вона про це сигналізує. Батьки та впорядник/ця мають бути уважними до потреби дитини бути самостійною;

– Важливою є взаємозамінність і підтримка батьків у догляді за іншими членами гніздечка у разі, якщо у родини, яка проводить певний етап заняття дитина капризує.

- Якщо проводите онлайн-сходинах, можна використати сервіси Learning.apps, Padlet, Kahoot або інші, що забезпечать активну участь родин. Важливо: тривалість онлайн-сходин не більше 40 хв для старших і 30 хв для менших; враховувати можливості інтернету у різних місцевостях, а також часові пояси. Транслявання відео зазвичай може викликати роздратування, бо часто несинхронні відео та звук і перебиває через можливості інтернету. Камери мають бути ввімкнені, якщо це не погіршує якість прийнятого сигналу. Оскільки передбачені рухливі вправи, у дитини має бути можливість встати з крісла, відійти безпечно від комп'ютера, пострибати чи помахати руками;
- Важливо пам'ятати про рухливі вправи, перерви для очей, вправи для концентрації уваги, особливо, якщо заняття проходить онлайн;
- Бажано проводити заняття у звичний для пташат час (як гніздечко проводило до війни). Якщо день і час змінюється, то важливо таки вибрати першу частину дня, для молодших пташат – використовувати час до денного сну.

(5 хв) Відкриття

Опис:

1. Пташата, де ви є? (клич пташат). Очікуємо відповіді.

В коло, в коло – збираємо пташат

2. Молитва пташат

3. Гімн пташат

Для молодших пташат (2-3,5 р):

Пригадуємо, використовуємо рухи для навчання. Не потрібно карток з роздруком гімну, вчимо разом, співаючи й акцентуючи на принципі «тут і зараз». Темп виконання помірний.

Для онлайн-заняття прапор не потрібен.

Виряд: Прапор України.

Відповідальний: Впорядник/ця

(10 хв) Вступна казка про Вітер і Пташок

В одному Гарному Лісі жило багато птахів. Такі вони були галасливі та різнобарвні. Кожне мало своє гніздечко, свою ділянку лісу, де збирало їжу, птахи знали кожен листочок і кожне деревце у рідному лісі.

Та одного дня налетів Вітер, він був несподіваний і дуже потужний.

– Пташата, як віє вітер? Покажіть, будь ласка. Як віє легенький вітерець? А сильний? А що робить сильний вітер з деревами? (батьки – дерева, діти дмухають, діти мають губами дмухати).

Повернемося до історії. Вітер Чужинець був такий грізний і сильний, що не всі пташата змогли утриматися у своїх гніздечках, багато з них порозносили Грізний Вітер геть далеко від Гарного Лісу.

Опинилися пташата, хто де, розкидані по цілому світі. Розгубилися. Сумно стало пташаткам. Що тепер робити?

– Як ви думаєте, пташатка, що робити малюкам у чужих лісах? *(діти відповідають)*.

Впорядниця підсумовує: так, шукати інших пташат, знайомитися із ними, щоб мати з ким літати і бавитися. Тож давайте і ми познайомимось поміж себе.

Опис для онлайн:

Під час вправи на дмухання просимо поставити долоню перед ротиком на відстані витягнутої до ліктя ручки і зігнутої перед обличчям.

Для казки використовуємо вирізані декілька дерев та пташок на них на нитках, щоб хиталися під час вітру.

Підказки:

1. Попередити батьків, що вони будуть лісом і мають гнутися від сили вітру у відповідний момент;

2. Ролі лісу і дерев у ньому запропонувати зіграти батькам, які уже були на сходинах і можуть залишити діток дивитися виставу самостійно. Потрібно зо 3-5 осіб. На шию та руки можна взяти на шнурівочках чи вирізаних пташок, чи іграшки м'які. Актори мають реалізовувати все, що є в розповіді. На позначення, що птахи розлетілися, можна покрутитися довкола себе і зникнути зі сцени разом із деревами.

Відповідальний: Впорядник/ця+помічники з батьків

(15 хв) Знайомство «Клубочок. Звиваємо гніздечко».

Перебіг: Пташатко називає своє ім'я, тримаючи клубочок жовто-блакитної стрічки або шпагату/линви тощо за свою ділянку. Називає своє ім'я і котить/ обережно кидає навпроти себе до іншого пташатка, не відпускаючи свій шматок стрічки. Пташатко, яке зловить, бере шматочок линви у руки і називає своє ім'я. Залишаючи у руках свій шматок линви, котить клубок далі.

Завдання фізичне: створити мережу всередині кола, яке тримають по краях пташата.

Завдання ідейне: познайомитися з новими учасниками гніздечка.

Для молодших пташат (2-3,5 р):

Потрібна підтримка батьків для точніших і безпечних перекочувань мотка. Батьки також сидять у колі, але не беруть участь у знайомстві задля акумуляції часу.

Бажано, аби додати десь жовто-блакитні стрічки чи взагалі гніздечко зробити із жовтих та блакитних стрічок.

Важливо добре знати кількість осіб, аби спланувати довжину мотка.

Якщо дитина побоюється говорити, це нормально, батьки можуть допомогти. У цій грі ми сидимо колом, а батьки можуть бути підтримкою/опорою зі спини.

Опис для онлайн:

Цю вправу онлайн не проводимо. Необхідно підписати себе на час сходин: ім'я дитини + ім'я дорослого. Впорядник впродовж сходин звертається до дитини на ім'я, аби попросити про участь чи подякувати.

Відповідальний: Впорядниця/Хтось із пташачих батьків (не нових)

(10 хв)

Рухлива гра «Пташатка у пошуках артефактів для побудови свого гніздечка»

Батьки перебирають тримання линвового гніздечка, а пташаткам пропонуємо побавитися у гру.

– Куди злітаються пташатка на ніч або коли небезпека?

– У гніздо!!

– А вдень, що роблять птахи?

– Збирають їжу, бавляться, літають.

– Тож давайте й ми, пташатка, на ніч злітатимемося до цього гніздечка, а вдень шукатимемо різні матеріали, з яких кожна пташача родина збудує свої гніздечка. Я буду казати, що саме потрібно знайти. Отже, настала ніч, всі пташатка злітаються до гніздечка *(батьки опускають руки з краями гніздечка, аби діти безпечно зайшли досередини)*.

Коли всі пташатка на місці, присідають, складають крильця і заплісують очка.

А батьки підіймають краєчки гніздечка для відчуття безпеки.

– Пташатка, настав ранок, час збирати гілочки (ось так вони виглядають). Кожен бере по 7 гілочок, аби всім вистачило.

Знову ніч. Наступного разу пташата збирають аркуші паперу (назвемо їх дно гніздечка).

Тоді пір'їнки. Тоді травичку (штучна трава чи нарізані пасма зеленого паперу). Тоді баночки чи пальчик клею. Всього 5 вільотів з гніздечка.

Для молодших пташат (2-3,5 р):

Малюкам рекомендуємо використовувати більші за розміром і шириною частини аплікації + уже підготовані вирізані частини, це пов'язано з рівнем розвитку моторики. Найпростішою формою для цієї майстерки є малювання пальчиковими фарбами. Тому дітки можуть шукати серветки, баночки фарб за кольором, аркуш.

Опис для онлайн:

Ця гра можлива у такій інтерпретації: кожне пташатко засинає у себе перед комп'ютером, а прокидаючись, іде шукати вдома чи там, де перебуває, задумані організатором матеріали. онлайн-версії є доброю думкою побудувати халабуду-гніздечко з підручних матеріалів: подушки, ковдри тощо. Це допоможе створити «безпечне місце для затишку, думання, заспокоєння» дитини.

Виряд:

Матеріали для майстерки потрібно збирати у торбинку чи кошичок. Впорядниця чи відповідальна родина обирає самостійно тип майстерки.

Якщо це аплікація, то можна використати шматки шпагату чи нарізану коричневу і зелену тканину/папір, пір'ячко, аркуш картону відповідного кольору. Олівці чи фломастери, аби намалювати пташатко.

Якщо це аплікаційна листівка, бажано підготувати основу листівки заздалегідь, аби заощадити час.

Якщо це робота з пластиліну чи пластики, то дітки шукатимуть пластилін різного кольору. Подбайте і про дощечки, і про серветки.

(7 хв) Пісня «Я пташатко ще маленьке»+рухи

- Пташата, ми стільки зібрали для свого гніздечка, достатньо, щоб збудувати?
- Так
- Я знаю пісню про сміливе пташа, нумо вчити, зробимо це нашою пісенькою на новому місці?
- Вчимо з рухами. Спочатку по рядочку з рухами без мелодії, повторюючи, тоді з мелодією повільно. Третій і четвертий раз співаємо.

Виконує Ольга Опир з родиною, Львів

Автор тексту: пл.сен.праці Софія Смик, L

Музика: пл. сен. праці Зореслава Багнюк, Блиск.

Джерело: <https://youtu.be/a4BvID6wLtg>

*Я пташатко ще маленьке,
В мене сміху - повна жменька.
Напакую я торбинку,
А торбинку - та й за спинку!*

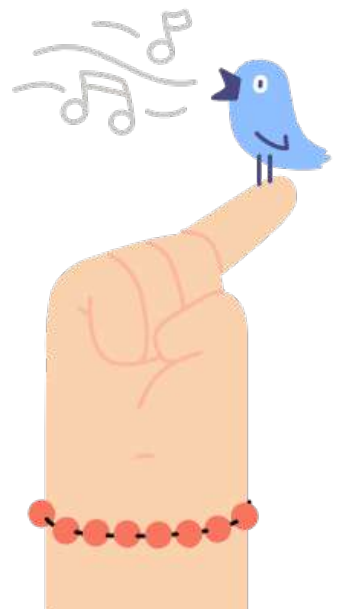
Приспів: *Світом мандрую,
Світ я дивую,
Все, що маю у серденьку,
Світові дарую!*

*Черевички свої взую,
Дивним світом помандрую,
Там з жуками ми на крилах
Аж до неба полетіли.*

Приспів: *Світом мандрую,
Світ я дивую,
Все, що маю у серденьку,
Світові дарую!*

*А мене цілує мама,
Коли я раненько встану.
Гарний світ такий довкола,
Та найкраще мені вдома!*

Приспів: *Світом мандрую,
Світ я дивую,
Все, що маю у серденьку,
Світові дарую!*

(20 хв) Майстерка «Будуємо своє гніздечко»

Надійшов час збудувати своє гніздечко. Аби ви мали де перебути у чужому лісі, аби мали достатньо сил, дізнавалися нове про світ, здобували нових друзів. Де ваша торбинка із матеріалами? Ходімо до столу.

Для молодших пташат (2-3,5 р):

Малюкам рекомендуємо використовувати більші за розміром і шириною частини аплікації+ уже підготовлені вирізані частини, це пов'язано із рівнем розвитку моторики. Найпростішою формою для цієї майстерки є малювання пальчиковими фарбами.

Виряд:

Матеріали для майстерки. Впорядниця чи відповідальна родина обирає самостійно тип майстерки.

Якщо це аплікація, то можна використати шматки шпагату чи нарізану коричневу і зелену тканину/папір, пір'ячко, аркуш картону відповідного кольору. Олівці чи фломастери, аби намалювати пташатко.

Якщо це аплікаційна листівка, бажано підготувати основу листівки заздалегідь, аби заощадити час.

Якщо це робота з пластиліну чи пластики, то дітки шукатимуть пластилін різного кольору. Подбайте і про дощечки, і про серветки.

Для малюків – найпростіший варіант - пальчикові фарби, серветки, аркуші.

(5 хв) Підсумки, зворотній зв'язок

Чи сподобалася зустріч?

Скажіть, що зробили ми разом із пташатами, яких розніс вітер по світу із власних домівок? *(подружилися, збудували гніздечка)*

Як ви думаєте, чи повернуться пташата до свого Гарного Лісу, коли буде можна? *(так, бо це їхній рідний дім)*

– Сьогодні ви довели, що навіть Сильний Грізний Вітер не здолає пташаток. Ви так прудко шукали необхідне для нового побуту, звили свої гніздечка, знайшли друзів.

– Давайте подумаємо, що би кожен і кожна з вас вклали у своє гніздечко? Які улюблені речі чи ще щось?

І ми повернемося додому, коли можна буде, відбудуємо свої гніздечка, а доки ми тут, бережемо в серденьках ті найрідніші речі, давайте наповнимо наш новий ліс новими друзями, іграми і піснями! Гарзд?

(5 хв) Закриття

1. Пташата, де ви є
2. В коло? В коло
3. Пісня пташат
4. Молитва пташат

(довільний час) Чаювання

Цей елемент сходить є необов'язковим, т/зв., довільна програма. Вона потрібна для можливості поспілкуватися іще з батьками, для вільного спілкування поміж дітьми. Перекус приносять самі учасники. Потрібно подбати про чисті руки і безпеку із гарячим.

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

Ранкова молитва Пташат

(молитва на відкриття заходу):

Благослови, Боже, нас
Доброго навчитись
Добром поділитись
Кращими стати
Тебе прославляти.

Гімн Пташат

(виконується на відкритті заходів):

Маленькі наші ноги,
та знають свою путь,
на службу Україні
як виростуть, підуть.
Маленькі наші руки,
Та кріпнуть і ростуть.
На службу Україні
Всю працю віддадуть.
Дитячі в нас серденька
та щире в них чуття.
Любити Україну
будем ціле життя.

сл. Марійки Підгірянки

Вечірня молитва Пташат

(молитва на закриття заходу) :

Дякую Богородице, що ти зі мною.
Завжди відчуваю опіку Твою.
Будь на сторожі душі і тіла мого,
Охорони мене від всього злого!

Пісня Пташат, на мелодію «Гей ви, стрільці січовії..»

(виконується на закритті заходів):

Пташенята ми маленькі
Раз-два-три! (плескаємо в долоні)
Гучно б'ються в нас серденька
Раз-два-три! (плескаємо в долоні)
Ми орлятами всі станем
Україну ми прославим
Раз-два, раз-два, раз-два-три!

сл. Олі Сухоребської

ДОДАТКОВІ МАТЕРІАЛИ

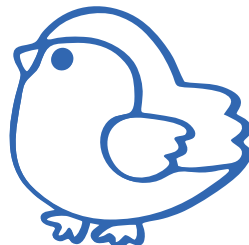
Ознайомтеся з додатковими матеріалами, щоб ретельніше підготуватися до того, як говорити з дітьми про війну

1. Як говорити з дітьми про війну

(<https://osvitoria.media/experience/yak-govoryty-z-ditmy-pro-vijnu/>)

2. Як говорити з дітьми про війну: поради психологів

(<https://www.unicef.org/ukraine/stories/how-to-talk-to-children-about-war>)

Улад Пластових Пташат

ПЛАСТ
Національна скаутська
організація України